

af, hvilke navne der er erhvervet på grundlag af ægteskab, og hvilke der er erhvervet på andet grundlag.

Før 1982 krævede en hustrus antagelse af giftenavn ikke samtykke fra ægtefællen. Efter den gældende lov kræver antagelse af en ægtefælles efternavn samtykke. For giftenavne taget med samtykke, dvs. erhvervet efter ikrafttræden af den gældende navnelov, kan det efter udvalgets opfattelse tænkes, at en samtykkende ægtefælle ved samtykket har lagt vægt på, at ægtefællen efter en ophævelse af ægteskabet ikke kunne give navnet videre. Det kunne derfor anføres, at en udvidelse af videregivelsesadgangen i disse tilfælde kan anses for en »bristende forudsætning« ved samtykket.

Udvalget har derfor overvejet, om den foreslåede liberalisering i form af afskaffelse af sondringen mellem giftenavn og eget efternavn alene bør finde anvendelse for giftenavne, der enten er erhvervet før, den gældende navnelov trådte i kraft den 1. april 1982, eller er erhvervet efter udvalgets forslag træder i kraft.

Udvalget har imidlertid fundet, at hensynene, der taler for en liberalisering af reglerne om giftenavn, gør, at hensynet til at undgå en sådan »bristende forudsætning« ikke er en tilstrækkeligt tungtvejende grund til at afskære nogle bærere af giftenavn fra at blive omfattet af den foreslåede liberalisering. Hertil kommer ifølge udvalget, at opretholdelsen af én type giftenavn, men ikke andre typer giftenavne vil være meget vanskelig at administrere.

På den baggrund foreslår udvalget, at der ikke længere skal gælde særlige begrænsninger for adgangen til at videregive et navn, der er erhvervet på grundlag af ægteskab.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 121-124.

2.2.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser

Af de grunde, som Navnelovsudvalget har anført, er Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende enig i, at der er behov for at tage reglen om adgangen til videregivelse af et navn erhvervet på grundlag af ægteskab op til overvejelse.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er endvidere enig i, at hensynet til den tidligere ægtefælle ikke længere kan antages at være tilstrækkeligt tungtvejende til at opretholde den eksisterende ordning, at disse sager ikke væsentligt adskiller sig fra andre sager, hvor et navn er erhvervet på grundlag af samtykke, og at den foreslåede ændring vil betyde en betydelig administrativ forenkling, idet det ikke læn-

gere vil skulle undersøges og registreres, om et navn er erhvervet på grundlag af ægteskab.

På den baggrund kan Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende tiltræde, at der ikke længere skal gælde særlige begrænsninger for adgangen til at videregive et navn, der er erhvervet på grundlag af ægteskab.

For så vidt angår en eventuel begrænsning af den foreslåede liberalisering af adgangen til at videregive et efternavn erhvervet på grundlag af ægteskab er Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende enig med udvalget i, at der ikke er tilstrækkeligt tungtvejende grunde til at afskære nogle bærere af giftenavne fra den foreslåede liberalisering.

2.3. Adgang til at tage en ugift samlevers efternavn

2.3.1. Gældende ret

Efter den gældende navnelov er det alene ægtefæller, der har mulighed for at tage hinandens efternavne i kraft af deres samlivsfællesskab. Ugifte samlevende kan således ikke tage et fælles efternavn, medmindre parterne hver for sig måtte have ret til samme navn, eller de ugifte samlevende har fælles børn og tager et nydannet efternavn efter lovens § 6 og § 8, nr. 4.

2.3.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Navnelovsudvalget har taget udgangspunkt i, at Justitsministeriets Ægteskabsudvalg i en række betænkninger fra midten af 1970'erne anlagde den familieretlige strategi, at man ikke burde sigte mod at forbedre ugifte samlevendes retsstilling ved at tilvejebringe en samlet retlig regulering af samlivsforholdene til en slags ægteskab af anden klasse eller ved at skabe en fælles lovgivning for ægteskab og samlivsforhold.

Udvalget har peget på, at retsstillingen siden da er blevet betragteligt forbedret for ugifte samlevende, at antallet af ugifte samlevende personer fra 1974 til 1980 steg fra ca. 200.000 til ca. 400.000, og at tallet i 2003 var op mod 600.000 og udgjorde godt 22 % af alle samlevende (gifte, registrerede partnere og ugifte).

Herudover har udvalget peget på, at et efternavn ofte anses som udtryk for en slægtsmæssig tilknytning, således at bærere af fælles efternavn herved tilkendegiver, at de er i familie med hinanden, og at også ugifte samlevende i et ægteskabslignende forhold kan have en stærk og beskyttelsesværdig interesse i over for omverdenen at kunne tilkendegive, at de anser sig for en familie ved at anvende et fælles efternavn.

Endelig har udvalget fundet, at en ordning, hvorefter ugifte samlevende kan tage et fælles efternavn, vil